

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Poznatky praktických lékařů ke zdravotní péči během pandemie

Survio, 2021

čaff ČESKÁ
ASOCIACE
FARMACEUTICKÝCH
FIREM

O průzkumu

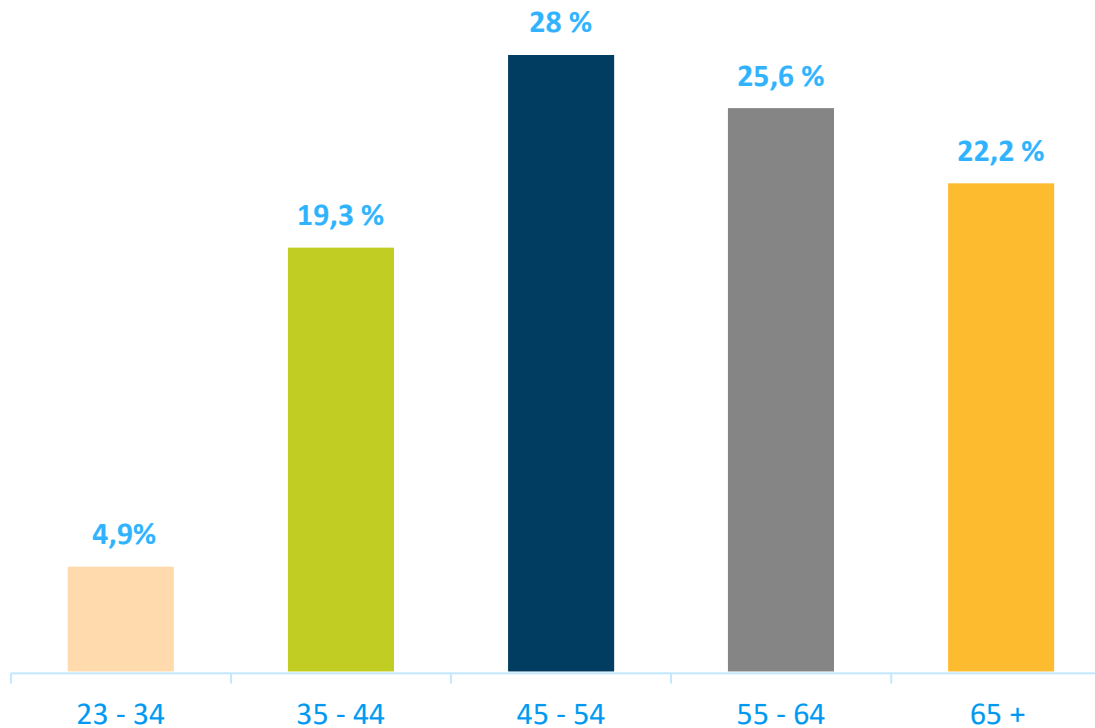
Průzkum mezi praktickými lékaři zrealizovala Česká asociace farmaceutických firem společně se Sdružením praktických lékařů ČR prostřednictvím on-line dotazníku společnosti Survio.

Sběr dat probíhal po dobu 22 dní od 4. do 25. července 2021.

Průzkumu se zúčastnilo 410 praktických lékařů z České republiky.

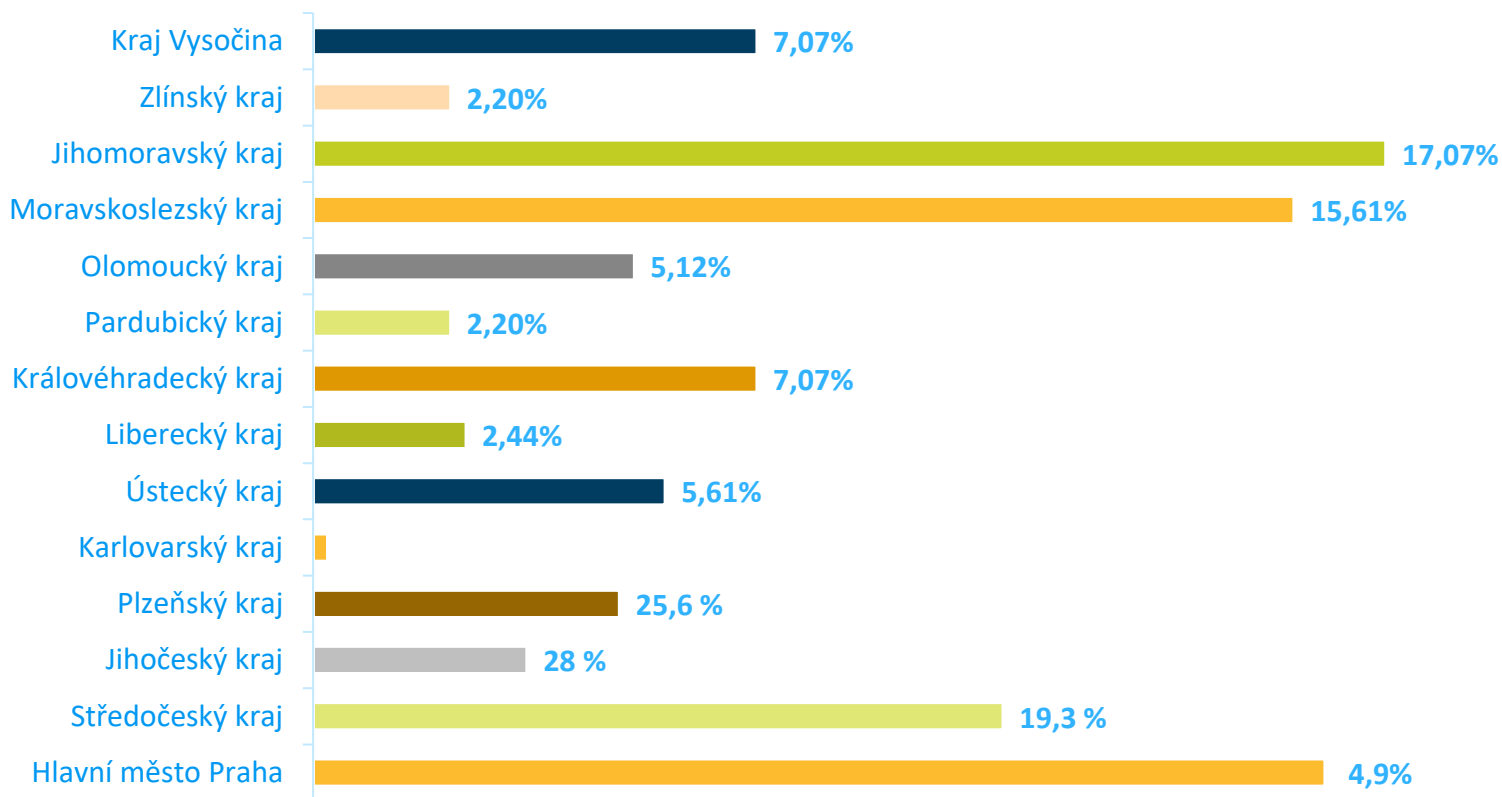
Charakteristika respondentů

Do jaké věkové skupiny patříte?

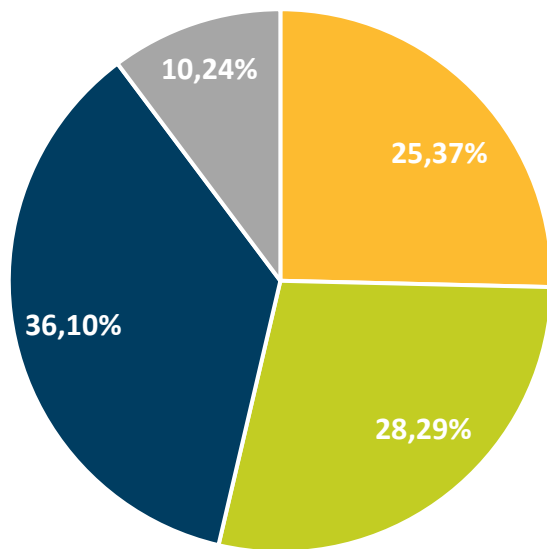

Charakteristika respondentů

Z jakého kraje ČR jste/ vykonáváte svou praxi?

Zaznamenal/a jste v průběhu pandemie (průměr za celé období) pokles počtu návštěv pacientů ve své ordinaci?

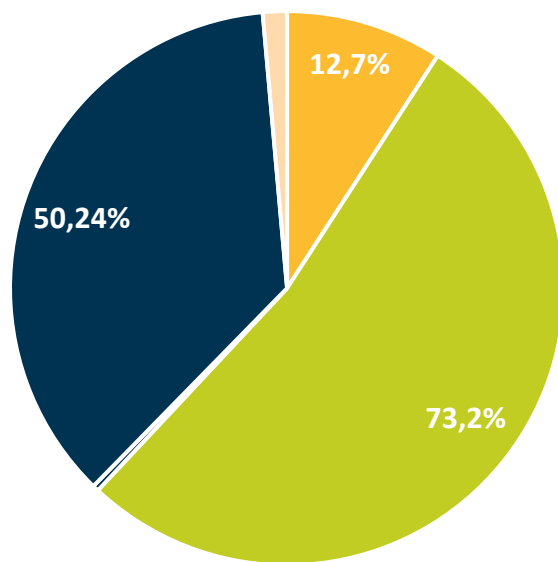

- Ano, zaznamenal/a jsem zásadní pokles, návštěvnost pacientů klesla o více než 50 %.
- Ano, zaznamenal/a jsem pokles, návštěvnost pacientů klesla asi o 25 až 50 %.
- Ano, zaznamenal/a jsem mírný pokles, návštěvnost ale neklesla o více než 25 %.
- Ne, pacienti ke mně docházeli stále stejně.

- **Téměř 90 % praktických lékařů zaznamenalo během pandemie pokles návštěvnosti pacientů ve své ordinaci – v 25 % případech se jednalo o pokles o více než polovinu, ve 28 % případech šlo o pokles o 25 až 50 %.**
- **Mírný pokles v návštěvnosti o ne více než 25 % zaznamenalo 36 % lékařů.**

Proč podle vás pacienti odkládali návštěvu lékaře?

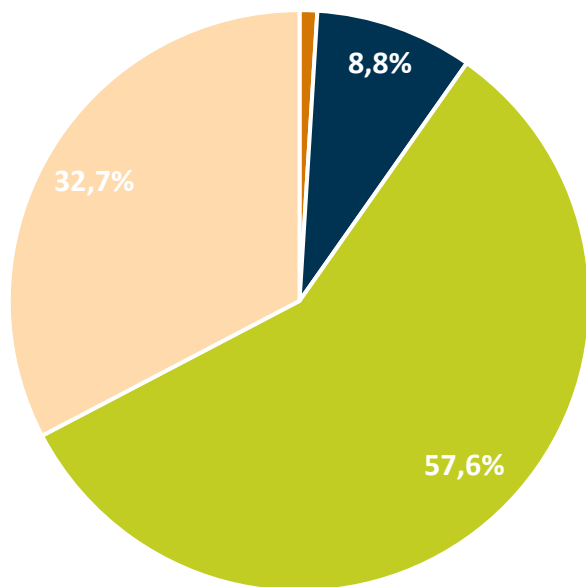
Výsledky odpovědí 370 respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli, že zaznamenali pokles návštěvnosti pacientů. Možnost uvést více odpovědí.

- Z důvodu koronavirových opatření, např. uzavřené okresy, omezená dopravní spojení apod.
- Kvůli obavám z nákazy koronavirem, např. v čekárně, při cestě hromadnou dopravou apod.
- Z důvodu omezených ordinačních hodin.
- Protože začali komunikovat na dálku (elektronicky) a myslí si, že je to dostatečné.
- Z jiného důvodu - vypište.

- **73,2 % praktických lékařů se domnívá, že důvodem pro pokles návštěvnosti pacientů byly obavy z nákazy koronavirem. Každý druhý lékař uvedl, že pacienti začali komunikovat na dálku a myslí si, že je to dostatečné.**

Setkal/a jste se ve své praxi v průběhu pandemie s případy, kdy oddálení návštěvy lékaře mělo za následek, že pacient zanedbal nově vzniklý zdravotní problém, nebo neléčil stávající zdravotní problém a mělo to tak vážný dopad na jeho zdraví?

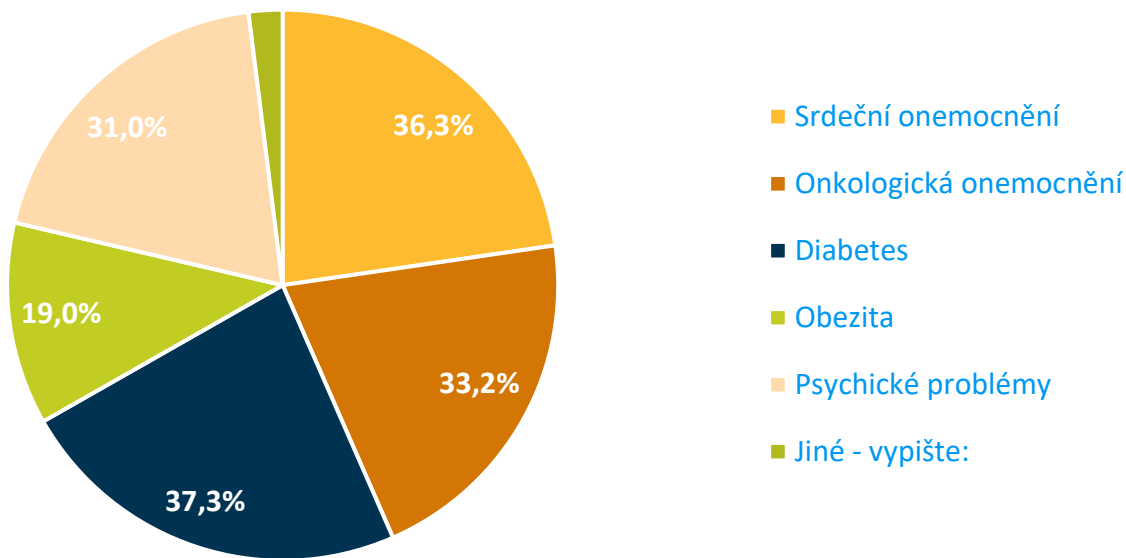

- Setkal/a jsem se s tím ve více než 75 procentech případů (vyšetření), které jsem v době pandemie řešil/a.
- Setkal/a jsem se s tím v 50 - 75 procentech případů (vyšetření), které jsem v době pandemie řešil/a.
- Setkal/a jsem se s tím ve 25 - 50 procentech případů (vyšetření), které jsem v době pandemie řešil/a.
- Setkal/a jsem se s tím v méně než 20 procentech případů (vyšetření), které jsem v době pandemie řešil/a.
- Ne, s takovými případy jsem se nesetkal/a vůbec nebo jen naprosto výjimečně.

- Přes **67,3 % praktických lékařů se během pandemie setkalo s případy, kdy oddálení návštěvy lékaře vedlo ke zhoršení zdravotního stavu pacienta.** 57,6 % lékařů se s problémem setkalo v méně než 20 procentech případů, 8,8 % lékařů se s tím setkalo v 50 – 70 procentech případů.

U jakých onemocnění jste v době pandemie často pozoroval/a zhoršení zdravotního stavu pacientů či nárůst pacientů?

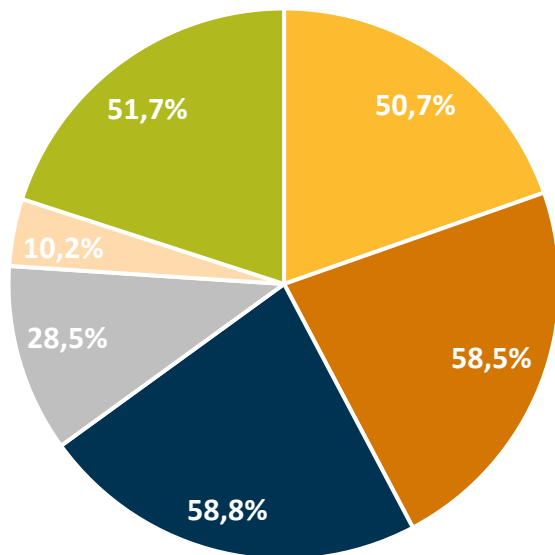
Výsledky odpovědí 289 respondentů, kteří zaznamenali zhoršení zdravotního stavu z důvodu oddálení návštěvy lékaře. Možnost uvést více odpovědí.

- Lékaři nejčastěji pozorovali zhoršení zdravotního stavu pacientů nebo jejich nárůst v důsledku oddálení návštěvy lékaře u **diabetes (37 %)**, **srdečních onemocnění (36 %)** a **onkologických onemocnění (33 %)**.
- Téměř **třetina (31 %)** lékařů pozorovala zhoršení psychických problémů. **caff** ČESKÁ ASOCIACE FARMACEUTICKÝCH FIREM

Co bylo podle vás nejčastějším důvodem zhoršení zdravotního stavu pacientů v průběhu pandemie?

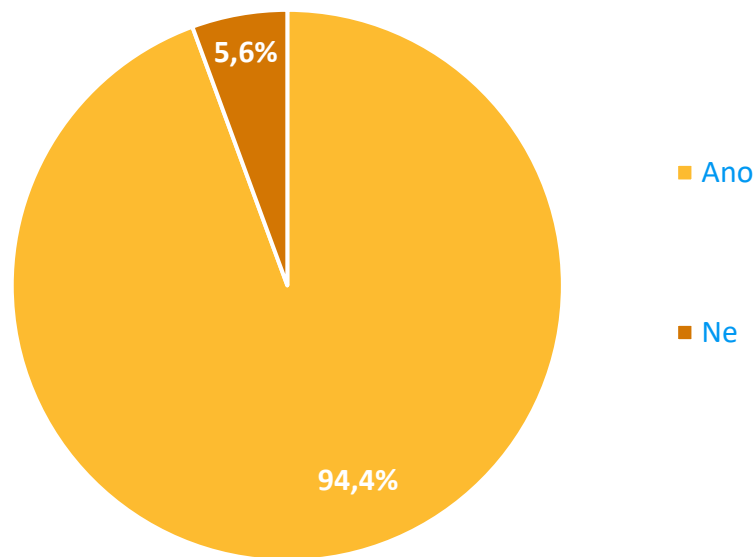
Možnost uvést nejvýše 3 možnosti.

- Odkládání návštěvy lékaře ze strany pacienta.
- Odložení plánovaných výkonů (např. v nemocnici).
- Sociální izolace, stres a neaktivita.
- Přibírání na váze.
- Pití alkoholu či užívání jiných návykových látek.
- Nákaza covid-19 (postcovidové problémy).

- **Odkládání návštěvy lékaře ze strany pacienta uvedl jako důvod každý druhý lékař.**
- Za nejčastější důvody pro zhoršení zdravotního stavu pacientů v průběhu pandemie lékaři označují **odložení plánovaných výkonů (58,5 %), sociální izolaci, stres a neaktivitu (58,8 %) a post-covidové problémy (51,7 %),**

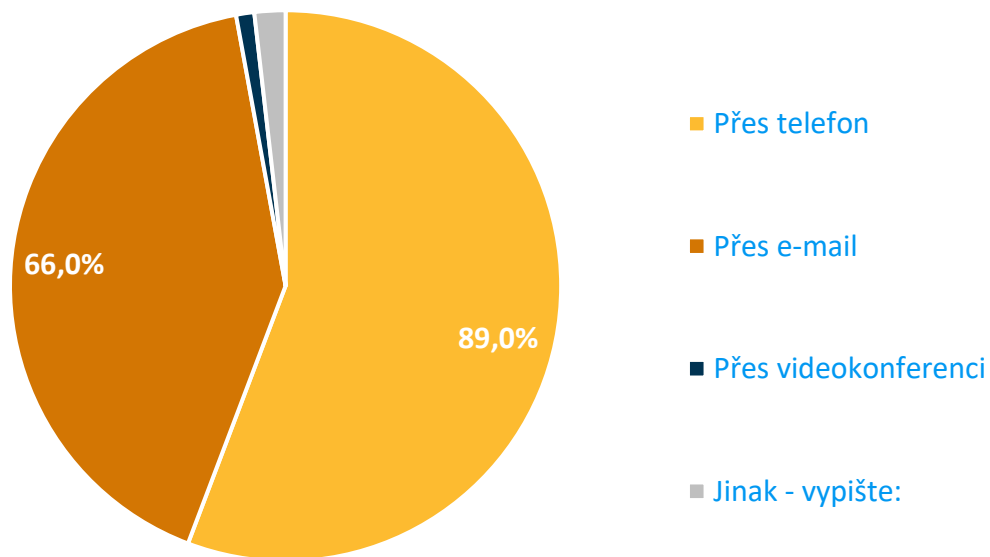
Využíváte v důsledku pandemie častěji komunikaci s pacienty na dálku?

- **94,4 % praktických lékařů využívá v důsledku pandemie častěji komunikaci s pacienty na dálku.**

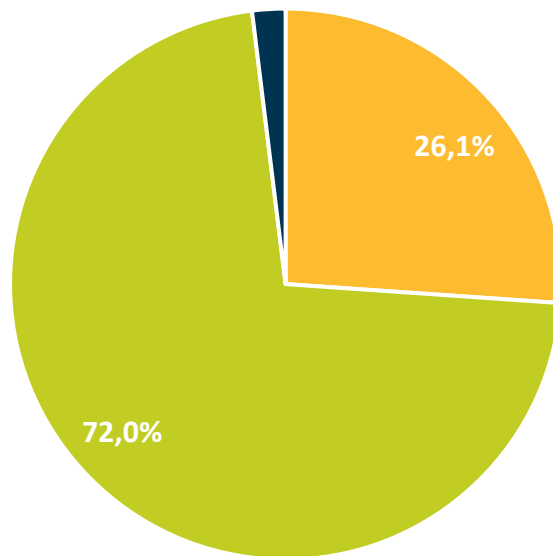
Pomocí jakých nástrojů s pacienty nejčastěji komunikujete?

Výsledky odpovědí 386 respondentů, kteří s pacienty častěji komunikují na dálku.
Možnost uvést více odpovědí.

- Praktičtí lékaři s pacienty nejčastěji komunikují přes **telefon (89 %)**, druhou nejčastější formou komunikace je **e-mail (66 %)**.
- **Videokonferenci využívají ke komunikaci s pacienty necelá 2 % praktiků.**

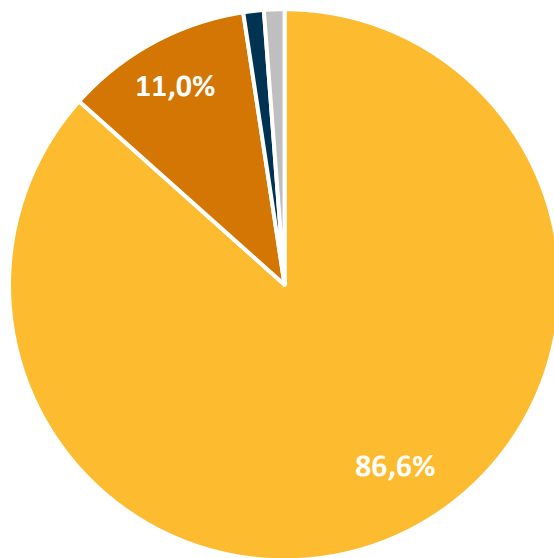
Dokáže podle vás konzultace na dálku vynahradit osobní lékařskou prohlídku?

- Ne, konzultace na dálku rozhodně není plnohodnotnou náhradou za osobní lékařskou prohlídku.
- Částečně, na dálku lze řešit pouze banální problémy nebo předepsání léků pro pokračování v léčbě nebo konzultace spojené s užíváním léků.
- Ano, konzultace na dálku může být plnohodnotnou náhradou za osobní lékařskou prohlídku.

- **72 % lékařů uvádí, že konzultace na dálku dokáže částečně nahradit osobní lékařskou prohlídku, pokud se jedná o banální problém, předepsání léků pro pokračování v léčbě nebo konzultace spojené s užíváním léků.**
- Pouze 2 % lékařů se domnívají, že konzultace na dálku může být plnohodnotnou náhradou za osobní prohlídku.

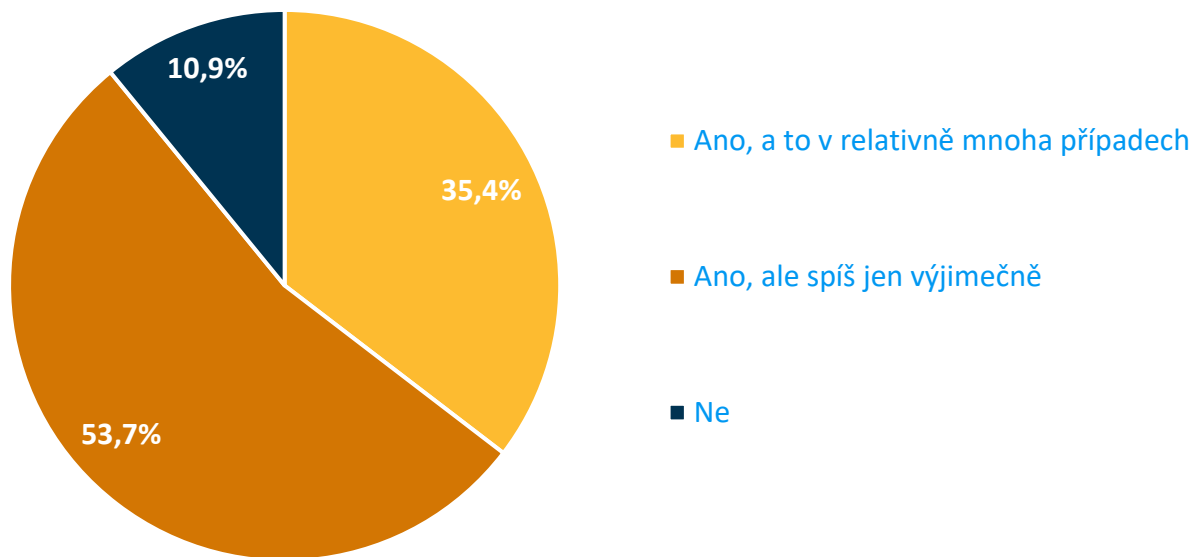
Jak jste v době pandemie řešil/a předepisování léčiv na recept?

- Nejčastěji si pro předpis volali pacienti sami a ve většině případů jsem vyhověl/a a vystavil/a jim eRecept, který dostali v SMS nebo e-mailu
- Nejčastěji si pro předpis volali pacienti sami, ale (relativně) často jsem odmítal/a předepsat recept na dálku bez vyšetření v ordinaci
- Nejčastěji si pro předpis volali pacienti sami, ale ve většině případů si ho vyzvedávali osobně v ordinaci
- Nejčastěji jsem předepisoval/a lék na recept standardně v rámci návštěvy pacienta v ordinaci

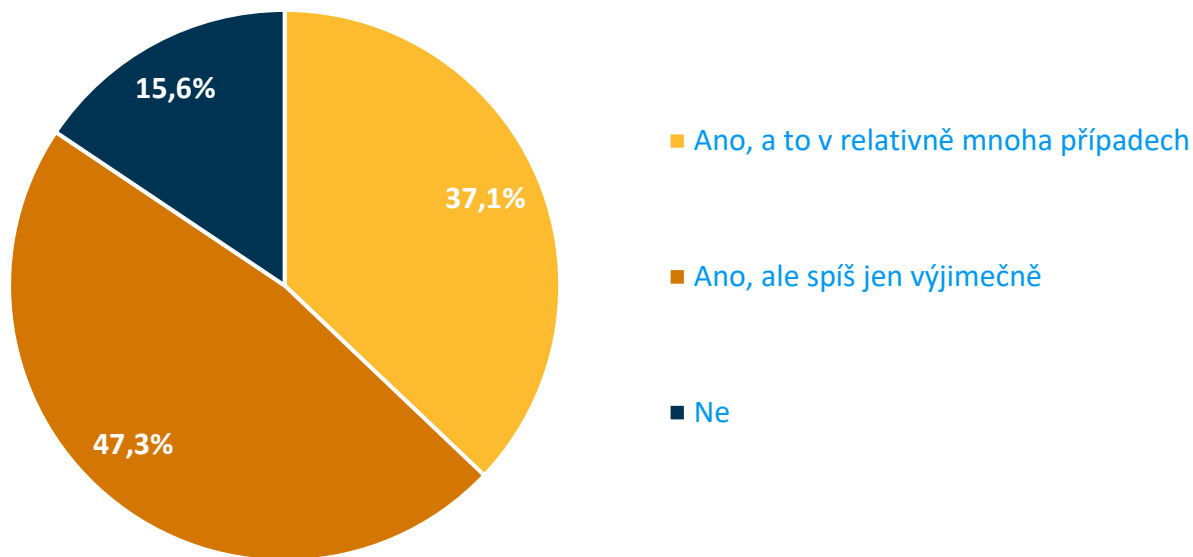
- Téměř **87 % případů** předepisování léčiv na recept lékaři řešili **vystavením eReceptu**.
- **11 % lékařů uvedlo**, že (relativně) často **odmítalo předepsat recept na dálku bez vyšetření v ordinaci**.
- **Pouze 1,22 % pacientů** si recept vyzvedávalo osobně v ordinaci.

Zaznamenal/a jste v průběhu pandemie ze strany pacientů nárůst požadavků na preskripci léčivých přípravků, u kterých nemá praktický lékař pravomoc je předepsat (např. protože se pacientovi nedaří spojit se svým specialistou)?

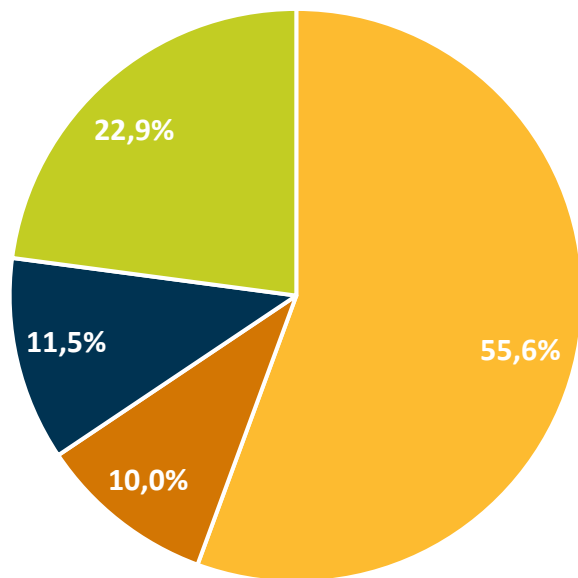
- **89 % lékařů** zaznamenalo během pandemie ze strany pacientů nárůst požadavků na preskripci léčivých přípravků, u kterých nemá praktický lékař pravomoc je předepsat.
- **35,4 % lékařů** se s nárůstem setkalo v relativně mnoha případech, naopak **53,7 % lékařů** jen výjimečně.

Zaznamenal/a jste v průběhu pandemie ze strany pacientů nárůst požadavků na preskripci léčivých přípravků, u kterých má praktický lékař delegovanou pravomoc od specialisty?

- **84 % lékařů** zaznamenalo během pandemie ze strany pacientů nárůst požadavků na preskripci léčivých přípravků, u kterých má praktický lékař delegovanou pravomoc od specialisty.
- **37,1 % lékařů** se s nárůstem setkalo v relativně mnoha případech, naopak **47,3 % lékařů** jen výjimečně.

Jak se v době pandemie ve vaší praxi vyvíjelo množství léčiv předepsaných na recept?

- Předepsal/a jsem zhruba stejné množství léčiv jako v době před pandemií
- Předepsal/a jsem menší počet léčiv
- Předepsal/a jsem větší počet léčiv
- Preskripce se velmi lišila u různých druhů onemocnění (u některých jsem předepsal/a více léčiv než v době před pandemií, u jiných naopak méně)

- **55,6 % lékařů** předepsalo během pandemie podobné množství léčiv jako před ní.
- **Pětina lékařů** uvádí, že preskripce se velmi lišila u různých druhů onemocnění.
- Zatímco **11,5 %** uvedlo, že během pandemie předepsalo **větší počet léčiv**, **10 %** naopak předepsalo **menší počet léčiv**.

Hlavní sdělení

- **Téměř 90 % praktických lékařů zaznamenalo během pandemie pokles návštěvnosti pacientů ve své ordinaci** – v 25 % případech se jednalo o pokles o více než polovinu, ve 28 % případech šlo o pokles o 25 až 50 %. **Mírný pokles v návštěvnosti o ne více než 25 % zaznamenalo 36 % lékařů.**
- **73,2 % praktických lékařů se domnívá, že důvodem pro pokles návštěvnosti pacientů byly obavy z nákazy koronavirem.**
- **Přes 67,3 % praktických lékařů se během pandemie setkalo s případy, kdy oddálení návštěvy lékaře vedlo ke zhoršení zdravotního stavu pacienta.** 57,6 % lékařů se s problémem setkalo v méně než 20 procentech případů, 8,8 % lékařů se s tím setkalo v 50 – 70 procentech případů.
- Lékaři nejčastěji pozorovali zhoršení zdravotního stavu pacientů nebo jejich nárůst v důsledku oddálení návštěvy lékaře u **diabetes (37 %), srdečních onemocnění (36 %) a onkologických onemocnění (33 %).**
- **Téměř třetina (31 %) lékařů pozorovala zhoršení psychických problémů.**

Hlavní sdělení

- Za nejčastější důvody pro zhoršení zdravotního stavu pacientů v průběhu pandemie lékaři označují **odložení plánovaných výkonů (58,5 %)**, **sociální izolaci, stres a neaktivitu (58,8 %)** a **post-covidové problémy (51,7 %)**,
- **Odkládání návštěvy lékaře ze strany pacienta uvedl jako důvod pro zhoršení zdravotního stavu každý druhý lékař.**
- **94,4 % praktických lékařů využívá v důsledku pandemie častěji komunikaci s pacienty na dálku.** Praktičtí lékaři s pacienty nejčastěji komunikují přes **telefon (89 %)**, druhou nejčastější formou komunikace je **e-mail (66 %)**.
- **72 % lékařů uvádí, že konzultace na dálku dokáže částečně nahradit osobní lékařskou prohlídku, pokud se jedná o banální problém, předepsání léků pro pokračování v léčbě nebo konzultace spojené s užíváním léků.**
- **Téměř 87 % případů předepisování léčiv na recept lékaři řešili vystavením eReceptu.** Naopak **11 % lékařů uvedlo, že (relativně) často odmítalo předepsat recept na dálku bez vyšetření v ordinaci.**

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost

čaff ČESKÁ
ASOCIACE
FARMACEUTICKÝCH
FIREM

